

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T., s. r. o., B.**, IČO: X., zast. JUDr. R. A., advokátom so sídlom L., proti žalovanému: **R. pri S., s. r. o., N.**, zast. JUDr. M. V., advokátom so sídlom M., **o zrušenie rozhodcovského rozsudku**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 6 Cb 38/2010, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. mája 2011, č. k. 41 Cob/117/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.
Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou z 29. septembra 2010 sa domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd zrušil rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu pri S., s. r. o., so sídlom N., zn. VK 423/2010 zo dňa 19. augusta 2010. V žalobe žalobca žiadal o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu popierania platnosti rozhodcovskej zmluvy, porušenia zásady rovnosti účastníkov konania, porušenia ústavného práva na spravodlivý proces a aj z dôvodu, že vo veci rozhodoval rozhodca, svojvoľne ustanovený v rozpore so zákonom.

Okresný súd Veľký Krtíš ako súd prvostupňový rozsudkom z 28. februára 2011, č. k. 6 Cb 38/2010-56 zamietol žalobu žalobcu a žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 100%, potrebných na účelné bránenie práva.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalovaný v konaní namietal nedostatok pasívnej legitímácie vychádzajúc z ust. § 90 O. s. p., podľa ktorého účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný a toto ustanovenie platí aj pre rozhodcovské konanie. V rozhodcovskom konaní účastníkom bol žalobca S., s. r. o., Z. a žalovaným bol T., s. r. o., B.. Žalobca T., s. r. o., B., podal žalobu voči rozhodcovskému súdu, ktorý nebol

účastníkom rozhodcovského konania, a preto nie je daná pasívna legitímácia na strane žalovaného v tomto konaní.

Súd prvého stupňa zistil, že 19. augusta 2010 R. pri S., s. r. o., V.N., v právnej veci žalobcu S., s. r. o., Z., proti žalovanému T., s. r. o., B., v konaní o zaplatenie 6 521,20 Eur s prísl., rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu. Prvostupňový súd taktiež zisťoval, či žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote stanovenej v § 41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. v súvislosti s ust. § 82 ods. 1 O. s. p. Dospel k záveru, že žaloba bola podaná po lehote vzhľadom na doručenie rozhodcovského rozsudku žalobcovi 30. augusta 2010 a podanie žaloby na súd 1. októbra 2010, t. j. po uplynutí lehoty. Stotožnil sa so stanoviskom žalovaného ohľadne nedostatku pasívnej legitímácie a konštatoval, že v tomto spore vecne pasívne legitimovaným subjektom by mohol byť účastník rozhodcovského konania S., s. r. o., Z.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom uviedol, že žalobu nepodal oneskorene vychádzajúc z ust. § 51 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z. v spojení s ust. § 57 ods. 3 O. s. p. Žalobcovi bol doručený rozsudok rozhodcovského súdu dňa 30. augusta 2010 a žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podal posledný deň lehoty 29. septembra 2010 na pošte. Taktiež je názoru, že žalobou napadol rozsudok rozhodcovského súdu, a preto na strane žalovaného je vecne pasívne legitimovaný jediný orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom z 5. mája 2011, č. k. 41 Cob/117/2011-81 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento posudzoval podané odvolanie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov.

Podľa ust. § 41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. v znení zmien a doplnkov, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní od dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa ust. § 51 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. na vecnú a miestnu príslušnosť súdov a na konanie pred nimi sa vzťahujú ustanovenia všeobecného predpisu o konaní pred súdmi. Všeobecným predpisom v konaní pred súdmi je Občiansky súdny poriadok.

Pre počítanie času predmetnej lehoty platí ust. § 57 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého je lehota zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Odvolačný súd preto dospel k názoru, že predmetná lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom, je svojou povahou lehotou procesnoprávnou, ktorá sa vzťahuje na procesný úkon, urobený podľa vyššie citovaného ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní s podpornou platnosťou ustanovení O. s. p.

V posudzovanom prípade rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený 30. augusta 2010 a lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 57 ods. 1 O. s. p. začala plynúť 31. augustom 2010 a uplynula 29. septembrom 2010. Žalobca posledný deň lehoty žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku odovzdal na poštovú prepravu.

Prvostupňový súd teda nesprávne právne posúdil a vyriešil otázku lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Následne odvolací súd posudzoval otázku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu.

Podľa ust. § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. je týmto zákonom dané súdom rozhodovať za podmienok tam uvedených, okrem iného aj o zrušení rozhodcovského rozsudku. Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou, podanou na príslušnom súde, domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku za podmienok tam uvedených.

Z rozhodcovského rozsudku nesporne vyplýva, že účastníkmi rozhodcovského konania bola na strane žalobcu obchodná spoločnosť S., s. r. o., Z. a žalovaným obchodná spoločnosť T., s. r. o., B..

Odvolací súd s poukazom na vyššie citované ustanovenie zákona o rozhodcovskom konaní vyvodil záver, že len účastníci rozhodcovského konania môžu byť účastníkmi konania v spore o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Účastník konania na strane žalovaného v danej veci tak, ako ho žalobca vymedzil vo svojej žalobe, nie je preto pasívne vecne legitimovaný, keďže nebol účastníkom rozhodcovského konania.

Odvolací súd sa preto stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného a z toho dôvodu rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému účastníkovi – žalovanému ich náhradu nepriznal, keďže si žalovaný v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie, pričom prípustnosť dovolania odvodzuje podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a ako dovolací dôvod uviedol, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k vadám v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Dovolateľ si v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku neuplatňoval žiadne práva proti spoločnosti S., s. r. o., Z., ale predmetom konania je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, teda sa koná o preskúmaní rozhodcovského rozsudku z hľadiska súladu rozhodcovského konania, vecnej príslušnosti rozhodcovského súdu a meritórneho rozhodnutia, so zákonom. Preto je na strane žalovaného vecne pasívne legitimovaný jedine orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal a ten je jedine oprávnený v tomto konaní napadnuté rozhodnutie aj obhájiť. S touto argumentáciou sa napadnutý rozsudok týmto odvolacím vôbec nezaoberal. Prvostupňový súd a ani odvolací súd sa vôbec nezaoberali vecnou príslušnosťou Rozhodcovského súdu, resp. nesúlalom konania, vedeného na Rozhodcovskom súde. Preto dovolateľ namieta nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čo je porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Dovolateľ preto navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a navrhol, aby dovolanie dovolateľa bolo zamietnuté, keďže predmetná vec bola na 1. aj 2. stupni riadne prejednaná a vo veci bolo riadne rozhodnuté zákonným rozsudkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote v súlade s ust. § 240 ods. 1 O. s. p. , má náležitosti podľa ust. § 241 ods. 1 a je odôvodnené podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania žalobcu, skúmal, či v predmetnej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V predmetnej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu.

Preto dovolací súd skúmal, či prípustnosť dovolania nie je daná v zmysle ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p.

Po preskúmaní dovolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je podľa ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. daná, keďže rozsudkom odvolacieho súdu nebol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí neodchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a v rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, odvolací súd nevyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Ustanovenie § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. pripúšťa dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, čo v predmetnej veci nie je možné aplikovať, keďže dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a nie uznesenie.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O. s. p.).

Vo vyššie citovanom ustanovení sú taxatívne vymenované vady konania, pričom dovolací súd z úradnej povinnosti zisťuje ich existenciu bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu niektorej z väd uvedenej v § 237 O. s. p. tvrdil alebo netvrdil. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takouto vadou, zruší toto rozhodnutie.

Dovolací súd preto preskúmal konanie na súde prvého stupňa, ako aj na súde odvolacom a rovnako preskúmal rozhodnutie prvostupňového i odvolacieho súdu, či netrpí vadami, vymenovanými v § 237 O. s. p. a dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov netrpia vadami uvedenými v § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. Tieto vady dovolateľ ani neuvádzal.

Dovolateľ odvodzuje prípustnosť podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Má za to, že nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Dovolateľ v dovolaní argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu nemá náležitosti v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p., keďže sa nezaoberal všetkými dôvodmi, uvedenými v jeho odvolaní.

Právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces, zaručeného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), neznamená to však povinnosť súdu sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať všetkými skutočnosťami tvrdenými účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky, spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach.

Všeobecný súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 115/2003).

Dovolací súd dospel k názoru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p., keďže sa náležite vysporiadal s dôvodmi, uvádzanými v odvolaní žalobcu, a to: a) že návrh na preskúmanie rozhodnutia rozhodcovského súdu bol podaný v zákonom stanovenej lehote, b) či žalovaný je pasívne vecne legitimovaným subjektom v tomto konaní.

Dovolateľ namieta, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkou, týkajúcou sa pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

Predmetom žaloby je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu pri S., s. r. o., so sídlom V.N. zn. VK 423/2010 z 19. augusta 2010.

Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vo svojej siedmej časti v § 40 ods. 1 uvádza dôvody, pre ktoré môže účastník rozhodcovského konania žalobou, podanou na príslušnom súde, sa domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku. Žalobca v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku ako dôvody uviedol: a) popretie platnosti rozhodcovskej zmluvy, b) porušenie zásady rovnosti účastníkov konania (§ 17 zákona

o rozhodcovskom konaní), c) porušenie ústavného práva na spravodlivý proces, d) že vo veci rozhodoval rozhodca svojvoľne ustanovený v rozpore so zákonom.

Tieto dôvody v zmysle ust. § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. zakladajú právo účastníka rozhodcovského konania na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku (napr. dôvod dovolateľa uvedený pod písm. a/ = dôvodu, uvedenom v § 40 ods. 1 písm. c/ zákona o rozhodcovskom konaní, dôvod dovolateľa uvedený v žalobe pod písm. b/ = dôvodu uvedenom v § 40 ods. 1 písm. g/ zákona o rozhodcovskom konaní).

Keďže žalobca v žalobe, ktorou žiadal súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku, označil za žalovaného R. pri S., s. r. o., V., teda subjekt, ktorý napadnutý rozhodcovský rozsudok vydal, nižšie súdy postupovali správne, keď skúmali, či R. má pasívnu vecnú legitimáciu, keďže ju má iba ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom sa v konaní rozhoduje. Vecnou legitimáciou sa v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie účastníka, vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má teda ten z účastníkov, ktorý je nositeľom hmotného práva, o ktoré v konaní ide. Súdy správne ustálili, že žalobcom označený žalovaný nebol a nie je nositeľom pasívnym alebo aktívnym hmotného práva, tento len rozhodoval v rozhodcovskom konaní o tom, či S., s. r. o., Z., je aktívne vecne legitimovaný o zaplatenie peňažnej sumy proti žalovanému T., s. r. o., B.. Teda, či žalovaný má pasívnu vecnú legitimáciu.

Pojem účastníkov konania podľa § 90 O. s. p. vymedzuje účastníkov tak, že nimi budú tí, ktorí sú označení v návrhu (žalobe), keďže sa v konaní rozhoduje o ich právach a povinnostiach.

Neobstojí tvrdenie dovolateľa, že tým, že žiada žalobou súd o zrušenie Rozhodcovského rozsudku, ide o žalobu, ktorá nezasahuje do práv spoločnosti S., s. r. o., Z. (žalobcu v spore vedenom na rozhodcovskom súde pri S., s. r. o., V. pod zn. VK 423/2010), a preto je pasívne vecne legitimovaný v predmetnom spore R. pri S., s. r. o., V.. Zrušením rozhodcovského rozsudku rozhodcovského súdu zn. VK 423/2010 súdom, ako to žiada žalobca, by došlo k výraznému zásahu do práv spoločnosti S., s. r. o., Z..

Dovolací súd sa nestotožnil ani s názorom dovolateľa, že súdy mali postupovať per analogiam podľa prvej a siedmej hlavy piatej časti O. s. p.

Piata časť Občianskeho súdneho poriadku nesie názov „Správne súdnictvo“. V prvej hlave piatej časti sú zakotvené „Všeobecné ustanovenia o správnom súdnictve“. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Siedma hlava piatej časti nesie názov „Osobitné konania“, a to konanie vo volebných veciach, konanie vo veciach prijatia návrhu na kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky, konanie vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávneho kraja, konanie vo veciach združovania v politických stranách a politických hnutiach, konanie o preskúmanie zákonnosti uznesenia obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku a konanie vo veciach dohôd obcí o spolupráci s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov a členstva v medzinárodnom združení.

Zákon č. 244/2002 Z. z. v § 1 vymedzuje predmet úpravy a rozsah jeho pôsobnosti tak, že tento zákon upravuje a) rozhodovanie majetkových sporov, vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike, b) uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike.

Preto dovolateľom navrhované použitie (per analogiam) ustanovení prvej a siedmej hlavy piatej časti O. s. p. je právne neudržateľné a dovolací súd ho nemohol akceptovať.

Dovolací súd je názoru, že postup súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu bol správny, keď skúmal pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného, a to v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. v znení zmien a doplnkov, ako aj Občianskeho súdneho poriadku s odkazom na ust. § 51 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného preto dospel k záveru, že postupom súdu nebola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., keďže rozsudok odvolacieho súdu spĺňa náležitosti vyžadované podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p., čím nedošlo k naplneniu podmienky prípustnosti dovolania, a preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, ako dovolanie smerujúce voči rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 243b ods.

5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspěšnému účastníkovi - žalovanému ich náhradu nepriznal, keďže si trovy dovolacieho konania neuplatnil.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová